

Bonn erklæringen om mindretallenes rettigheder i det dansk-tyske grænseland

Bonn-erklæringen af 29. marts 1955¹

I ønsket om at fremme det fredelige samliv i befolkningen på begge sider af den dansk-tyske grænse og dermed tillige i almindelighed at fremme udviklingen af venskabelige forbindelser mellem forbundsrepublikken Tyskland og kongeriget Danmark og

i betragtning af den folkeretlige forpligtelse, som forbundsrepublikken ved sin tiltrædelse af den europæiske konvention om menneskerettigheder har påtaget sig til ikke at undergive nationale mindretal forskelsbehandling (artikel 14), erklærer forbundsrepublikken Tysklands regering i overensstemmelse med de også i forbundsrepublikken Tysklands grundlov fastlagte grundsætninger, hvortil den slesvig-holstenske landsregering henviste i sin erklæring af 26. september 1949, følgende:

I.

Personer, der tilhører mindretallet, nyder ligesom alle andre statsborgere de rettigheder, som er garanteret ved forbundsrepublikken Tysklands grundlov af 23. maj 1949. Særligt tilkommer der dem inden for grundlovens rammer følgende rettigheder:

1. Den personlige friheds ukrænkelighed,
2. lighed for loven,
3. tros- og samvittighedsfrihed,
4. ytrings- og pressefrihed,
5. forsamlings- og foreningsfrihed,

¹ Offentliggjort på tysk i *Der Bundesanzeiger*, nr. 63, 31.3.1955, og i *Amtsblatt für Schleswig-Holstein*, 23.4.1955. Aftrykt på dansk i Troels Fink: *Forhandlingerne mellem Danmark og Tyskland i 1955 om de slesvigske mindretal*, gråbog til tjenestebrug, Udenrigsministeriet, København 1959, publiceret København: Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie 2001, s.207-208.

6. ret til frit at vælge erhverv og arbejdssted,
7. boligens ukrænkelighed,
8. ret til frit at danne politiske partier,
9. lige adgang til enhver offentlig stilling efter evner, egnethed, og faglige kvalifikationer; med hensyn til embedsmænd, funktionærer og arbejdere i offentlig tjeneste må der ikke gøres forskel mellem personer, der tilhører det danske mindretal, og andre statsborgere,
10. almindelig, umiddelbar, fri, lige og hemmelig valgret, der også gælder ved landdagsvalg og kommunale valg,
11. ret til at påkalde domstolenes beskyttelse, hvis nogen anser sig for at være krænket i sin ret af myndighederne,
12. ret til ligelig behandling, hvorefter ingen må forfordeles eller begunstiges på grund af sin afstamning, sit sprog, sin herkomst eller sin politiske anskuelse.

II.

Som en følge af disse retsprincipper fastslås hermed:

1. Bekendelsen til dansk nationalitet og dansk kultur er fri og må ikke af myndighederne bestrides eller efterprøves.
2. Personer, der tilhører det danske mindretal og deres organisationer, må ikke hindres i, i tale og skrift, at benytte det sprog, de foretrækker. Anvendelsen af det danske sprog for domstolene og over for forvaltningsmyndighederne retter sig efter de herom i lovgivningen fastsatte forskrifter.
3. Med hensyn til understøttelser og andre ydelser af offentlige midler, som tilstås efter frit skøn, må der ikke gøres forskel mellem personer, der tilhører det danske mindretal og andre statsborgere.
4. Det danske mindretals særlige interesse i at pleje sine religiøse, kulturelle og faglige forbindelser med Danmark anerkendes.

III.

Forbundsregeringen tilkendegiver herved, at den slesvig-holstenske landsregering har meddelt den følgende:

1. Da forholdstalsvalgmåden i henhold til kommunallovgivningen anvendes ved nedsættelse af kommunale udvalg, deltager repræsentanter for det danske mindretal i udvalgsarbejdet i forhold til deres antal.
2. Landsregeringen anbefaler, at der inden for rammerne af de til enhver tid gældende regler for radioens benyttelse tages rimeligt hensyn til det danske mindretal.
3. Ved offentlige bekendtgørelser skal der tages rimeligt hensyn til det danske mindretals dagblade.
4. I landet Slesvig-Holsten kan der af det danske mindretal oprettes almendannende skoler og folkehøjskoler (også faglige) samt børnehaver i overensstemmelse med lovene. I skoler med dansk undervisningssprog skal der gives tilstrækkelig undervisning i tysk. Forældre og værger kan frit afgøre, om deres børn skal besøge skoler med dansk undervisningssprog.